

ادامه از صفحه اول

سایه «برجام» بر انتخابات آمریکا

در انتخابات گذشته آمریکا هم اوباما برای خود این امتیاز را قائل بود که در حمله به عراق رای نداده است و همین وضع او را در موقعیت برتر قرار داد. حزب دموکرات در رای‌گیری برجام اتحاد و اتفاقی از خود نشان داد که قابل تصور نبود. چند سناتور یهودی حزب دموکرات هم به جمع موافقان رئیس‌جمهور اضافه شدند. از طرفی «آپیک» یا لابی صهیونیست‌ها هم که هواداران پروپا قرص اسرائیل هستند با همه تبلیغات خود نتوانستند بین دموکرات‌ها شکاف بیندازند. وقتی کنگره آمریکا، با مصوبه خود مهلت ۶۰ روزه‌ای را مقرر کرد تا توافق‌نامه وین به سنا ارسال شود کمتر تحلیلگر سیاسی فکر می‌کرد که اوباما بی‌نیاز از وتوی مصوبه احتمالی سنا باشد. شیوه قانون‌گذاری آمریکا به‌گونه‌ای است که مصوبات مجلس نمایندگان برای تأیید نهایی به مجلس سنا فرستاده می‌شود و اگر موضوعی در مجلس سنا مطرح نشود مجلس نمایندگان نمی‌تواند مصوبه‌ای خلاف نظر سناتورهای سنا را که جنبه قانونی پیدا کرده است، تصویب کند. برابر قانون اساسی آمریکا، رئیس‌جمهور این کشور قدرتی فراقانونی دارد که می‌تواند مصوبات مجلس سنا را وتو کند.

این حق وتو زمانی محقق می‌شود که یک‌سوم سناتورها؛ یعنی ۳۴ نفر از یکصد نفر سناتور مجلس سنا، همان نظری را داشته باشند که رئیس‌جمهور دارد. وقتی شمار موافقان یک طرح به ۶۰ سناتور نرسد بعد از اعلان کفایت مذاکرات، طرح اعلان‌شده در صحن علنی به رای‌گیری گذاشته نمی‌شود. شیوه‌ای ماندن بررسی کلیات طرح یا لایحه در مجلس شورای اسلامی که وقتی نمایندگان با کلیات طرح یا لایحه مخالف باشند، طرح یا لایحه در صحن علنی مطرح نمی‌شود. به‌رحال انتخابات آمریکا از بدو پیروزی انقلاب اسلامی تحت تأثیر نام ایران قرار داشته است. اولین انتخابات بعد از پیروزی انقلاب ایران، انتخاب بین رونالد ریگان جمهوری‌خواه و جیمی کارتر دموکرات برگزار شد. کارتر که با طرح حقوق بشری خود توانست وارد کاخ سفید شود در ژانویه سال ۱۹۷۸ میهمان محمدرضا پهلوی بود که نماد عینی ناقص حقوق بشری به شمار می‌رفت.

او شب کریسمس خود را در کاخ سعدآباد جشن گرفت. هنوز ترکیب میز شامی که در تالار پذیرایی کاخ سعدآباد، کارتر جامش را به سلامتی شاه ایران نوشید و ایران را جزیره ثبات در دریای توفانی خاورمیانه نامید به همان ترکیب؛ پذیرای بازدیدکنندگان کاخ‌موزه سعدآباد است. پس از انقلاب، سفارت آمریکا به اشغال دانشجویان درآمد. ناتوانی کارتر در حل قضیه گروگان‌ها باعث خروج او از کاخ سفید شد. ریگان هم با «ایران‌گیت» روبه‌رو شد. دیگر کاندیداهای ریاست‌جمهوری آمریکا در ایام تبلیغات انتخاباتی سایه انقلابیون ایران را بالای سر خود می‌دیدند. اوباما هم در کارزار انتخاباتی خود با مسئله اتمی ایران روبه‌رو بود. هرچند اشغال عراق و حضور هزاران سرباز آمریکایی در عراق و افغانستان مهم‌تر از پرونده هسته‌ای ایران در کارزار انتخاباتی بود؛ اما باز هم این ایران و قضیه ایران بود که در هر نطق انتخاباتی به ترجیح‌بد کاندیداها تبدیل می‌شد.

انتخابات سال ۲۰۱۶ آمریکا، اما حکایتی دیگر است. سنگینی برجام و سایه پراپت آن بر فعالیت‌های انتخاباتی حتی بیشتر از قضیه گروگان‌ها در کارزار انتخاباتی ریگان و کارتر خواه شد. حزب دموکرات ایران را نمایانگر یک کاندیدای مطرحی غیر از هیلاری کلinton نداد. جو بایدن، معاون اول دو دوره اوباما با همه خوش‌نامی در میان سیاست‌مداران حزب دموکرات، معلوم نیست خود را کاندیدا کند. دیگر رقبای دموکرات هم توان مبارزه با هیلاری را ندارند. احتمالا هیلاری، اولین زنی خواهد بود که به رقابت با کاندیدای حزب جمهوری‌خواه خواهد پرداخت. مهم نیست که با کدام کاندیدای جمهوری‌خواه وارد ماراتن انتخابات خواهد شد؛ چپ بوش نیمه‌معتدل در بین جمهوری‌خواهان یا فردی رادیکال‌تر از جب بوش. به یقین از هم‌اکنون مشاوران هیلاری یا هر نماینده دیگری از حزب دموکرات می‌دانند که باید پاسخ‌گویی برجام باشند. انتخابات سال ۲۰۱۶ آمریکا یک‌بار دیگر زیر سایه نام ایران برگزار خواهد شد. جمهوری‌خواهان از هم‌اکنون موتور انتقادات خود را روشن کرده‌اند. اگر کاندیدایی از حزب جمهوری‌خواه وارد کاخ سفید شود به یقین در ایام فعالیت انتخابات به توجه به جبهه واحد دموکرات‌ها، قول و وعده‌هایی خواهد داد که از همه توان خود استفاده کند تا توافق وین را بی‌اثر کند. عدم طرح توافق وین در مجلس سنا به لحاظ اتحاد دموکرات‌ها در آمریکا، پایان راه نیست. دوره فعالیت انتخاباتی درون‌حزبی کاندیداهای جمهوری‌خواه و نیز هم‌اوردی کاندیدایی این حزب با نماینده دموکرات‌ها، همه پیرامون توافق هسته‌ای و راه برون‌رفت از تعهدات این توافق‌نامه خواهد بود. وقتی سرنوشت توافق‌نامه وین در آمریکا روشن خواهد شد که انتخابات سال ۲۰۱۶ آمریکا تمام شده باشد. مسئله این است؛ چه کسی وارد کاخ سفید خواهد شد؛ نماینده دموکرات‌ها یا جمهوری‌خواهان؟

اربابان چهارراه استانبول پشت خط تلفن

جمشید بسم‌الله را بیخودی بدنام کردند

عکس: آیدین رهبر شرق

جوک‌های دلار، سکه را گرفت

شرق: بازار پرتلاطم ارز این‌روزها تحت‌تأثیر کنترل از سوی دولت، از دیروز بعدازظهر روند نزولی به خود گرفته و با اینکه اول صبح دیروز با نرخ سه هزار و ۴۲۵ تومان گشایش یافت، اواسط روز به سه هزار و ۴۲۵ تومان هم رسید، هرچند در نهایت به تعادل سه هزار و ۴۳۰ تومان رضایت داد. مصطفی قدرتی، معامله‌گر ارز و طلا، در این رابطه به «شرق» گفت: بازار همچنان در فشار فروشنده و حجم عرضه بالاست که این عامل خود موجب کاهش قیمت دلار شد. البته ناگفته نماند که به گفته او، از حوالی اترام نمی‌گردد که صحبت کنیم، مدام داد می‌زند. همکارانش نگاهش نمی‌کنند. برخی دلشان بد

برای او می‌سوزد. می‌گویند جمشید به‌زور ۱۰ هزار دلار داشته باشد، مگر می‌شود که او بازار را به‌هم بریزد، مضحک است.

پای بزرگ‌تر از او وسط است که در آن طرف خط تلفن نشسته‌اند. همکارانش از معروفیت و شهرتش در قامت بدشأنسی محض یاد می‌کنند. به سراغ همکاران جمشید می‌رویم و جوابی ارباب این روزهای بازار ارز می‌شویم. هرکس حرف‌های جالبی به زبان می‌راند. یکی از دلالان که روزگاری شاگرد صراف بوده، می‌گوید: ارباب و دلالان بزرگ بازار فقط پشت تلفن هستند، نوچه دارند و کسیه‌کسیه پول جمع می‌کنند. آن دیگری می‌گوید: ارباب اول و آخر بازار ارز، دولت است و بس. حالا که قیمت نفتش پایین آمده، به سمت دلار آمده تا که بتواند خرج و مخارج یارانه را بدهد. آن‌طرف‌تر دلالی است که جالب‌تر از همه، اشاره به بانکی‌ها دارد؛ بانک‌هایی که این روزها در این بازار بلبشو خوب کاسبی می‌کنند؛ می‌گویند همین بانک‌ها

هستند که بازار را خراب می‌کنند آن‌وقت کاسه و کوزه‌ها را سر ما دلالان می‌شکنند.

هر یک از بانک‌ها چهار نماینده در چهارراه استانبول دارند، صبح‌به‌صبح می‌آیند و ۵۰ میلیون دلار با خود به بازار می‌آورند و ریال آن را شب به بانک برمی‌گردانند. بازار را دلارهای بانکی و دلالان بانکی به‌هم ریخته است، نه دلالان بازار. اما

اربابان چهارراه استانبول پشت خط تلفن

گزارش میدانی «شرق» از بازار پرتلاطم ارز

اقتصاد

اربابان چهارراه استانبول پشت خط تلفن

جمشید بسم‌الله را بیخودی بدنام کردند

وسط، حداقل پنج میلیون سود می‌برند. عده‌ای از دلالان تنها خریداران این روزهای بازار را عامل افزایش قیمت دلار می‌دانند، اما برخی در نگاهی کلان‌تر به این موضوع، پای بانک مرکزی و دولت را وسط می‌آورند که به سبب جبران کسری بودجه در کنار کاهش قیمت نفت و تأمین هزینه یارانه هدفمندی یارانه‌ها، مجبورند قیمت دلار را بالا ببرند. یکی از صرافان بازار آن‌قدر بی‌اعصاب است که وقتی با پرسش عوامل افزایش قیمت دلار در این روزها مواجه می‌شود، با تند ی برخورد می‌کند. می‌گوید همه می‌دانند پای خود دولت و بانک مرکزی در افزایش قیمت دلار وسط است، پای صرافان و دستورالعمل ساماندهی صرافان را وسط نیاورید.

با تندخویی ادامه می‌دهد: سال‌های ۹۰ و ۹۱ که دلار را با کارت ملی به این‌و آن می‌فروختند، فکر باید حالا را می‌کردند؛ آمدند بازار را در دست بگیرند نته‌ها نتوانستند، بلکه اوضاع بدتر هم شد. یک سری در این آب گل‌آلود همچنان دنبال ماهی هستند به همین دلیل است که می‌گویند مرغ کیلویی هفت هزار تومان است آن‌وقت دلار باید سه هزار و ۴۰۰ تومان باشد؟ عقیده این فعالان در قامت دلال و کاسب، این است قیمت دلار هنوز واقعی نشده است حالا که توافق شده و روابط حسنه برقرار است، قیمت دلار باید بیشتر از اینها شود. اما بالاخره قیمت دلار تا چه اندازه کشش دارد و تا چه حدودی می‌تواند بالا رود؟

عده‌ای پیشکشی می‌کنند دلار تا چهار هزار تومان بالا رود، اما برخی هم منکر می‌شوند و از ورود نیروهایی به بازار خبر می‌دهند که اجازه این کار را به‌راحتی نمی‌دهند. هر بار یکی از دلالان روی چهارپایه می‌رود. یکی می‌گوید: دلار سه‌هزارو ۴۰۰، آن دیگری با صدای بلندتری می‌گوید دلار سه‌هزارو ۴۵۰... آن طرف‌تر را نشانم می‌دهند، می‌گویند خوب ببین. آنها نمایندگان بانک‌ها هستند که زیر درختان ناهار می‌خورند. خیالشان حساسی راحت است.

آن دیگری در وصف چهارراه استانبول و خیابان منوچهری، می‌گوید: هیچ میدانی اینجا بورس ارز است. نمایندگان بانک‌ها، صراف‌ها و دلالان همه اینجا هستند اما درنهایت زیر نظر بانک مرکزی نرخ‌ها تعیین می‌شود؛ دلار را هم خودشان بالا بردند. درباره کاسبی‌های دلالان در این روزها می‌پرسم. اغلب می‌گویند گنده‌های ما خوب سود کردند، اما ما دلالان خرد و ضعیف ضرر هم کردیم، چون نوسان‌ها را اشتباهی گرفتیم، همین که این روزها ضرر نکنیم، یا الله دارد. یکی این‌قدر ناله دارد که می‌گوید دو، سه روز است در ضرر هستم. ساختمان بانک مرکزی هم بی‌کار ننشسته و انگار دست‌به‌کار شده تا دوباره به افزایش عرضه ارز اقدام کند تا روند صعودی قیمت‌ها متوقف شود و نرخ ارز به نقطه تعادلی خود برگردد.

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
کل	۶۲۲۶۴۵	۲۷۱،۹۷-
شاخص قیمت	۲۴۴۴۴۴	۱۰۵۹،۸۰-
شاخص کل (هموزن)	۹۷۲۹۳	۱۸،۷۰-
شاخص قیمت (هموزن)	۸۳۰۷۴	۱۶-
آرد دشوار	۶۹۵۲۶۳	۲۵۱،۸۳-
۵۰ شرکت بزرگ	۲۵۳۸۳	۱۲،۶-

امنیت اقتصادی با حضور متولی جدید

است و با خلاهای موجود، امکان سوءاستفاده توسط مأموران هم می‌تواند زیاد باشد. اینکه این افراد به‌عنوان پلیس قدر می‌توانند مشکلات مربوطه را حل کنند، محل بحث است، اما پیش از آن به‌نظر می‌رسد در حوزه اقتصاد، بهتر است قوانین را درست کنیم. به‌جای اینکه بخواهیم یک نیروی فیزیکی وارد صحنه کنیم، که با شرایط موجود احتمال دارد نقش متسک را ایفا کند، باید اشکالات و ایرادات قوانین را از لحاظ ساختاری و نرم‌افزاری برطرف کنیم. سازمان استاندارد و وزارت بهداشت و درمان نیز وظایف خطیری دارند که ایفای نقش درست آنها می‌تواند به وضعیتی مناسب برای هر دو طرف تولید و مصرف منجر شود. در مبحث فسادهای اقتصادی نیز باید گفت به‌قدری شگردها و روش‌ها پیچیده است که گویا جز با همکاری مفسدان قبلی، قادر به تشخیص و مبارزه با آن نخواهیم بود. به‌هرحال، چنانچه در نیروی پلیس، افراد متخصص و توانمندی هستند که می‌توانند به ایجاد یا افزایش امنیت در هریک از حوزه‌های اقتصادی کمک کنند، بهتر است با نهادها و سازمان‌های مسئول فعلی همکاری کنند نه اینکه نهاد یا ارگان جدیدی برای این کار تعریف و ایجاد شود.

امنیت اقتصادی متولی دارد

برای تشکیل پلیس اقتصادی باید چند نکته را در نظر بگیریم؛ اول اینکه هر سازمان و ارگانی دوست دارد دامنه فعالیت‌های خود را افزایش دهد تا بودجه اختصاصی به این سازمان یا ارگان افزایش پیدا کند. درنتیجه طبیعی است برای ورود به حوزه‌های جدید علاقه‌مند باشند، اما اینکه این ورود در اولویت ماست، تصریح کرده بود: ما از تمام ابزار و امکانات برای شناسایی جرمان استفاده می‌کنیم و از طریق علمی در این زمینه وارد می‌شویم. جمعیم بانک‌های اطلاعاتی با هماهنگی دستگاه قضائی در ادامه می‌تواند در پیشگیری و رسیدگی به جرم از طریق تجهیزات علمی تأثیرگذار باشد. درهرحال، اعلام کشف فسادهای مالی، بانکی و اقتصادی در سال‌های اخیر از سوی مسئولان و مقامات دولتی، قضائی و پلیس روندی رو به افزایش داشته و هر چند وقت یکبار، جبری مبنی بر کشف یک سوءاستفاده مالی و اقتصادی مطرح می‌شود، اما مسئله این است که اصولاً تشکیل پلیس اقتصادی منجر به ایجاد امنیت شده یا محدودیت در بازار را افزایش می‌دهد؟

خبر

بازپرداخت یارانه شهریورماه درروز شنبه دولت یک‌ماه یارانه نقدی به ۷۶ میلیون ایرانی بدهکار شد

● **مه:** با تداوم تأخیرها در واریز یارانه‌های نقدی، سرانجام دولت یک ماه یارانه نقدی به میزان بیش از سه‌هزارو ۴۰۰ میلیارد تومان به ۷۶ میلیون ایرانی بدهکار شد. روزی که قرار شد قانون هدفمندسازی یارانه‌ها اجرا شود، روز ۲۸ آذر سال ۸۹، به مرور زمان، دولت هر ماه چند روز در پرداخت یارانه‌های نقدی تأخیر کرد و سرانجام تمام این تأخیرها منجر به این شد که دولت یک ماه کامل در پرداخت یارانه‌های نقدی به یارانه‌گیران تأخیر داشته باشد و براین‌اساس، یک ماه به یارانه‌گیران بدهکار شد. سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها اعلام کرده است پنجاهوپنجمین مرحله یارانه نقدی ساعت ۲۴ شنبه ۲۸ شهریور جاری به حساب سربستان خنوار واریز خواهد شد، این در حالی است که ۵۶ ماه از زمان اجرای این طرح می‌گذرد.

نفت دوباره به ۴۸ دلار بازگشت

● **فارس:** قیمت نفت به‌دنبال کاهش غیرمنتظره ذخایر نفت آمریکا، ۵۰ سنت افزایش یافت و بشکه‌ای ۴۸،۲۵ دلار فروخته شد. به گزارش رویترز، به‌دنبال کاهش غیرمنتظره ذخایر نفت، قیمت بنزین آمریکا در معاملات دیروز افزایش یافت. براساس این گزارش، این درحالی است که بازارهای جهانی نفت به علت انتظار برای رشد کند اقتصادی آسیا، اندکی با رکود مواجه شده‌اند. هر بشکه نفت برنت دریای شمال با ۵۰ سنت افزایش، ۴۸،۲۵ دلار فروخته شد و نفت خام آمریکا نیز با افزایش ۵۸ سنتی، ۵۸،۱۷ دلار به ازای هر بشکه معامله شد. جدایی اخیر میان بازارهای آمریکا و جهان، فاصله قیمتی میان این دو نوع نفت را نزدیک به دوسوم در طول ماه گذشته یعنی حدود ۲،۵ دلار به ازای هر بشکه کاهش داده است.

قراقستان ازسرگیری سوآپ نفت باایران را تکذیب کرد

● **فارس:** وزارت انرژی قزاقستان هرگونه مذاکره با ایران برای ازسرگیری سوآپ نفت میان دو کشور را تکذیب کرد. این وزارتخانه اعلام کرد: «درحال حاضر، طرف قزاق درباره ازسرگیری فعالیت‌های سوآپ نفت با ایران در حال مذاکره نیست». به گزارش ترند، پیش از این، محسن قمصری، معاون امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران، گفته بود: پس از برداشته‌شدن تحریم‌ها، ایران آماده است تا سوآپ نفت با کشورهای همسایه را از سر گیرد. در ماه جولای، یک رسانه قزاقستان به نقل از یکی از مقامات منطقه «مانغیستاو» قزاقستان، خبر داده بود این کشور در نظر دارد سوآپ نفت با ایران به میزان پنج میلیون تن در سال را از سرگیرد. براساس این گزارش، مجموع درآمد ایران از مبادلات سوآپ از سال ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۹، حدود ۸۸۰ میلیون دلار بوده است.

در ماه نخست امسال صورت گرفت واردات ۳۰۰ دستگاه خودرو مدل ۲۰۱۶

● **ایسنا:** آمارهای گمرکی نشان می‌دهد مجموعاً در پنج ماه نخست امسال، حدود ۳۰۰ دستگاه خودرو مدل سال ۲۰۱۶ به کشور وارد شده است که شامل تیوتا، بی‌اوم، بنز، کیا و آئودی می‌شود. واردات خودروهای با مدل ۲۰۱۶ عمدتاً از تیرماه آغاز شده، درحال‌حاضر به حدود ۳۰۰ دستگاه رسیده و بیشترین خودرو مدل ۲۰۱۶ واردشده به کشور نیز کیا بوده است. براین‌اساس، در این مدت ۲۳۰ دستگاه خودرو کیا هاج یک پیکانوتو ساخت سال ۲۰۱۵ و مدل سال ۲۰۱۶ وارد کشور شده که ارزش آن درمجموع به بیش از دو میلیون و ۵۰۰ هزار دلار یعنی حدوداً معادل هفت میلیارد و ۳۷۰ میلیون تومان می‌رسد.

تغییر سهمیه سوخت ناوگان عمومی جاده‌ای وشهری ازمهرماه

● **فارس:** معاون برنامه‌ریزی سازمان راهداری ضمن تشریح جزئیات تغییر عرضه سهمیه سوخت به ناوگان عمومی جاده‌ای و شهری براساس پیمایش، گفت: همه ناوگان‌ها سهمیه پایه دارند و بقیه سهمیه‌ها براساس پیمایش خواهد بود. شهرام آدم‌نژاد درباره طرح تخصیص سهمیه سوخت براساس پیمایش در ناوگان حمل‌ونقل عمومی کشور، اظهار کرد: مقرر شد از اول مهر امسال طرح تخصیص سهمیه سوخت براساس پیمایش، تغییرات جزئی داشته باشد بدین‌ترتیب که در گام اول همه ناوگان‌ها سهمیه پایه می‌گیرند. وی افزود: سهمیه بعدی، سهمیه سوخت عملکردی است که براساس عملکرد شامل بارنامه، صورت‌وضعیت و راهنامه بین‌المللی است. وی با بیان اینکه توزیع سوخت در دو گام انجام می‌شود، گفت: در گام اول، همه ناوگان شامل ۸۰۶ آدم‌نژاد افزود: سهمیه پایه می‌گیرند؛ در جدول جدید، ۱۱ مدل ناوگان برحسب تن در نظر گرفته شده است که از ۳،۵ تن تا بیش از ۴۰ تن خواهد بود. آدم‌نژاد افزود: سهمیه بعدی سهمیه عملکردی است که براساس عملکرد ارائه می‌شود که شامل صورت‌وضعیت، بارنامه و راهنامه بین‌المللی است.